

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

17 septembrie 2013

mun.Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte - Petru Ursache,

Judecătorii - Elena Covalenco, Ghenadie Nicolaev, Nicolae Gordilă, Vladimir Timofti,

a judecat în ședință publică recursul ordinar declarat împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 06 decembrie 2012 de avocatul Ahmedov Ruslan în numele inculpatei

Maeva Ludmila Zahar, născută la 23 august 1978, originară din s.Tvardița, r-nul Taraclia, domiciliată în or.Ceadâr-Lunga, str.Bancovschi 7, cu viza de reședință în or.Ceadâr-Lunga, str.Lunaciarschi 5, ap.12.

Termenul examinării cauzei în:

prima instanță de la 27.10.2011 pînă la 04.06.2012;

instanța de apel de la 12.07.2013 pînă la 06.12.2012;

instanța de recurs de la 16.05.2013 pînă la 17.09.2013.

Procedura de citare legal îndeplinită.

S-a prezentat:

Avocatul Pavel Cebotari, care a susținut recursul ordinar declarat de avocatul Ruslan Ahmedov în numele inculpatei, solicitînd admiterea acestuia în sensul declarat.

Procurorul Nicolae Suvac, care s-a pronunțat pentru respingerea recursului declarat, ca fiind neîntemeiat.

C O N S T A T Ă :

1. Prin sentința Judecătoriei Ceadâr-Lunga din 04 iunie 2012, Maeva Ludmila a fost condamnată în baza art.238 Cod penal la amendă în mărime de 1500 unități convenționale, ceea ce constituie 30000 lei.

Totodată, procesul penal în privința lui Maeva Ludmila în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală.

2. Potrivit sentinței s-a constatat că Maeva Ludmila, în aprilie 2007, fiind conducătorul SRL „Lovalid”, prin înțelegere prealabilă, împreună cu C.Covernicenco, care era managerul SRL „Lovalid”, urmărind scopul primirii unui credit pe numele acesteia din urmă, a introdus în certificatul din 19.04.2007 și în carnetul ei de muncă, date ce nu corespund realității, precum că venitul acesteia este în mărime de 3475 lei, care la 20.04.2007 au fost prezentate de către C.Covernicenco în filiala BC „Victoriabank” SA, Comrat, în baza căruia aceasta ilegal a obținut un credit în sumă de 30000 lei.

Tot ea, îndeplinind funcția de director al SRL „Lovalid”, amplasată pe str.Lunaciarschi 5/12, or.Ceadâr-Lunga, urmărind scopul obținerii unui credit prin înșelăciune, a prezentat la filiala BC „Victoriabank” SA, Comrat, informații false privind salariul ei în SRL „Lovalid” pe perioada lunilor august 2006 - ianuarie 2007 în mărime de 5000 lei, precum și informația privind dividendele în mărime de 20000 lei primite trimestrial din venitul ca fondator, în urma cărui fapt, la 20.03.2007, a obținut prin înșelăciune un credit în mărime de 140000 lei, pe un termen de 120 luni, iar în asigurarea creditului, a fost încheiat contractul de gaj, fiind gajat apartamentul nr.12 din str.Lunaciarschi 5, or.Ceadâr-Lunga.

3. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul R.Ahmedov în numele inculpatei și

inculpata, care au solicitat casarea acesteia, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe învinuirea adusă în baza art.238 Cod penal, pe motiv că instanța neîntemeiat și-a bazat concluziile pe probele prezentate de partea acuzării și nu a dat o apreciere corectă acțiunilor săvârșite de inculpată; instanța neîntemeiat a considerat că instituției financiare i-a fost cauzat un prejudiciu material, deoarece în cererea adresată organelor de drept nu s-a declarat că acesteia i-ar fi fost cauzat careva prejudiciu, adresarea avînd loc în legătură cu faptul că L.Maeva avea datorii pe contractele de credit; instanța incorect a conchis că suma creditului primit constituie suma prejudiciului cauzat instituției financiare și incorect și-a întemeiat concluzia pe declarațiile martorului I.Baciu date în cadrul urmăririi penale, deoarece în instanța de judecată acesta a declarat că suma de 192384 lei nu este prejudiciul material cauzat instituției, dar constituie datoria inculpatei pe contractul de credit; instanța nu a luat în considerație că certificatul cu privire la salariul nr.14 din 04.02.2007 nu a fost prezentat de către L.Maeva pentru eliberarea creditului în sumă de 140000 lei, acesta a fost prezentat la 09.02.2007, pentru eliberarea creditului în sumă de 45000 lei; instanța nu a ținut seama că suma creditului a fost ipotecată, iar valoarea gajului acoperea valoarea creditului; certificatul cu privire la salariul eliberat de SRL „Lovalid” nu poate avea un caracter oficial, astfel că și învinuirea adusă inculpatei în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal este una nefondată.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 06 decembrie 2012, au fost admise parțial apelurile avocatului R.Ahmedov în numele inculpatei și a inculpatei, casată sentința în latura penală și pronunțată o nouă hotărâre, prin care a fost încetat procesul penal în privința lui Maeva Ludmila în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, în legătură cu expirarea termenului de prescripție de tragere la răspundere penală și în baza art.238 Cod penal, din motiv că există circumstanțe care exclud tragerea la răspundere penală. În rest, sentința a fost menținută.

4.1. Instanța de apel, analizînd în ansamblu probele administrate, a conchis că prima instanța neîntemeiat a tras concluzia că în acțiunile inculpatei persistă elementele infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal, deoarece din materialele cauzei nu rezultă că prin acțiunile inculpatei iar fi fost cauzat părții vătămate careva prejudiciu material. Instanța a ajuns la o astfel de concluzie reieșind din declarațiile reprezentantului instituției bancare, Ig.Ialanji, a martorilor I.Baciu, L.Chirova și actele cauzei - materialele contractului de credit nr.1P-63 din 20.03.2007 privind oferirea creditului lui L.Maeva în sumă de 140000 lei și documentele anexate; certificatul privind primirea dividendelor de către L.Maeva în SRL „Lovalid”; certificatul nr.14 din 04.02.2007, ce conține informație falsă în privința mărimii salariului primit de către L.Maeva în SRL „Lovalid” în perioada august 2006 - ianuarie 2007; certificatul CNAS nr.3455 din 27.05.2009, datele din biroul fiscal Ceadr-Lunga, care combat datele indicate în certificatul privind primirea salariului de către L.Maeva în sumă de 5000 lei și a dividendelor; extrasul de forma „Rev”, „Yal”, prezentate de BF or.Ceadr-Lunga în privința raporturilor prezentate de SRL „Lovalid” ale achitărilor efectuate în formă de salariu și ale altor achități în perioada anilor 2006-2007 de către salariații întreprinderii, conform cărora L.Maeva a primit în perioada anului 2006 venit în formă de salariu în sumă de 2700 lei, iar în perioada anului 2007 - în sumă de 7504,76 lei.

De asemenea, instanța a constatat că prima instanță, condamnînd-o pe L.Maeva pentru faptul că dînsa a prezentat informații false cu scopul obținerii creditului, ce a dus la cauzarea prejudiciului instituției financiare mai mult de 500 unități convenționale, a depășit limitele învinuirii aduse acesteia în baza art.238 Cod penal, deoarece conform rechizitoriului L.Maeva a fost învinuită doar pentru dobîndirea creditului prin înșelăciune, fără a-i fi incriminat semnul calificativ cauzarea prejudiciului. Astfel, instanța nu era în drept de a modifica din oficiu învinuirea adusă inculpatei, cu atît mai mult, că aceasta nu era în favoarea

ultimei, iar instanța, în conformitate cu prevederile art.325 Cod de procedură penală, nu putea să-i agraveze situația în raport cu acuzarea înaintată și susținută de procuror în cadrul ședinței de judecată, care nu a modificat învinuirea în sensul agravării ei, reieșind din modificările operate în dispoziția normei date la 24.05.2009 și 09.07.2010 și nu a contestat sentința în partea dată cu apel.

Totodată, instanța de apel a concluzionat că, cu toate că în acțiunile inculpatei la momentul săvârșirii faptei – 15.03.2007, era prezentă componența de infracțiune prevăzută la art.238 Cod penal, însă odată ce în dispoziția articolului sus-menționat au fost operate modificările prin Legea nr.108 din 04.06.2010, în vigoare din 09.07.2010, rezultă că la momentul examinării cauzei fapta inculpatei nu formează elementele infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal în redacția în vigoare, din care motiv a conchis că apelurile avocatului și inculpatei urmează a fi admise în partea dată, cu casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care procesul penal urmează a fi încetat, pe motiv că există circumstanțele ce exclud sau condiționează tragerea acesteia la răspundere penală, fiindcă legea penală, care agravează situația persoanei, nu are efect retroactiv.

Ce ține de infracțiunea prevăzută de art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal, instanța de apel a conchis că prima instanță just a calificat acțiunile lui L.Maeva și corect a dedus vinovăția acesteia în comiterea infracțiunii incriminate, fapt confirmat prin actele cauzei, și anume prin depozițiile martorului C.Covernicenco date citirii în ședința de judecată; informația IFS UTA Găgăuzia privind veniturile acesteia pentru anul 2006- 2007; contractul de credit nr.149 din 20.04.2007, din care reiese că C.Covernicenco a primit credit în mărime de 30000 lei; certificatul nr.214 din 19.04.2007 privind salariul și concluzia expertului nr.1531 din 13.07.2011, prin care s-a constatat că certificatul dat a fost executat de către L.Maeva, semnăturile în rubricile din numele contabilului-șef și directorului fiind efectuate de către aceasta; copia carnetului de muncă pe numele acesteia potrivit căruia data angajării la lucru a lui C.Covernicenco – 01.01.2006 este incorectă, aceasta de fapt fiind angajată la lucru în SRL „Lovalid” la începutul anului 2007 și declarațiile inculpatei date la urmărirea penală, care a recunoscut că la rugămintea lui C.Covernicenco a completat carnetul ei de muncă referitor la mărimea salariului; copia registrului de ordine al SRL „Lovalid”, probe care confirmă vinovăția inculpatei în confecționarea documentelor oficiale false, ce oferă anumite drepturi, săvârșite de două persoane.

Totodată, instanța de apel a menționat că certificatul privind salariul este un document oficial, fiindcă SRL „Lovalid”, care a eliberat acest document, nu face parte din organele puterii de stat, iar art.359 Cod penal, definește noțiunea de document oficial, astfel că certificatul în cauză i-a oferit cet.C.Covernicenco dreptul de a primi creditul, pe care dînsa nu avea dreptul să-l primească.

Concomitent, instanța de apel a considerat că procesul penal pe acest capăt de învinuire urmează a fi încetat în temeiul art.60 alin.(1) lit.b) Cod de procedură penală, pe motivul expirării termenului de prescripție de tragere la răspundere penală, fiindcă potrivit art.16 alin.(2) Cod penal, infracțiunea incriminată face parte din categoria celor mai puțin grave.

5. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul R.Ahmedov în numele inculpatei care, invocînd temeiurile prevăzute de art.427 alin.(1) pct.6), 8), 9), 12) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei hotărâri de achitare pe învinuirea adusă în baza art.238 Cod penal, deoarece în acțiunile acesteia lipsesc elementele infracțiunii, invocînd că hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, inculpata a fost condamnată pentru o faptă care nu este prevăzută de legea penală, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, repetînd aceleași motive ca și în apel descrise la pct.3 al prezentei decizii.

6. Judecînd recursul ordinar în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal consideră că acesta urmează a fi respins ca inadmisibil din următoarele considerente.

După cum rezultă din recursul avocatului, autorul este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de fond, precum și cu încadrarea juridică a acțiunilor lui L.Maeva în baza art.361 alin.(2) lit.b) Cod penal și critică hotărîrea instanței de apel pe învinuirea adusă acesteia în baza art.238 Cod penal, considerînd că instanța neîntemeiat a încetat procesul penal în legătură cu existența circumstanțelor care exclud tragerea ei la răspundere penală, pe cînd urma s-o achite din motivul lipsei în acțiunile ei a elementelor infracțiunii incriminate.

În cererea de recurs avocatul în numele inculpatei a menționat dezacordul său cu hotărîrea contestată, invocînd că fapta comisă de L.Maeva nu întrunește elementele infracțiunii prevăzute de art.238 Cod penal, și anume că nu a avut drept scop obținerea unui credit prin înșelăciune, motivînd că la semnarea contractului de credit inculpata a încheiat un contract de gaj, gajîndu-și apartamentul ca garant în rambursarea creditului, iar la înaintarea învinuirii, acuzarea nu a indicat momentul inițial și final de cauzare a unui oarecare prejudiciu material instituției financiare.

Aceste argumente, în opinia Colegiului penal, nu pot fi reținute, deoarece, conform contractului de credit nr.IP 63 din 20.03.2007, L.Maeva a obținut de la BC "Victoriabank", filiala Comrat, credit în mărime de 140000 lei, prezentînd băncii certificatul de salariu din 04.02.2007, care s-a stabilit a fi fals, care urma să confirme capacitatea sa de rambursare a creditului, adică a prezentat cu bună știință informații false în scopul obținerii creditului, ceea ce confirmă scopul ei de a obține credit în baza unor documente false.

Colegiul penal atestă că latura subiectivă a dobîndirii creditului prin înșelăciune se caracterizează prin intenție directă. Această intenție este calificată de un scop special. Or, săvîrșind dobîndirea creditului prin înșelăciune, făptuitorul urmărește nu orice scop, dar anume scopul obținerii unui credit, ce presupune intrarea mijloacelor creditare în posesia făptuitorului.

Analizînd acțiunile lui L.Maeva, aceasta, obținînd suma creditului prin perfectarea actului fals, din start a prevăzut posibilitatea obținerii creditului în sumă de 140000 lei și ca consecință și l-a dorit.

Încetînd procesul penal în privința lui L.Maeva, instanța de apel a menționat că acesteia i-a fost înaintată învinuirea în baza art.238 Cod penal doar în faptul primirii creditului prin înșelăciune, conform dispoziției articolului dat în vigoare pînă la 24.05.2009. Însă, din 24.05.2009 și, respectiv, 09.07.2010, dispoziția art.238 Cod penal a suferit unele modificări și anume, s-a introdus în latura obiectivă elementul „dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în proporții mari” și, respectiv, „dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în mărime mai mare sau egală cu 500 u.c.”, care nu i-a fost incriminat inculpatei.

Astfel, instanța de apel a considerat că prima instanță incorect a aplicat prevederile art.10 Cod penal și neîntemeiat a condamnat-o pe L.Maeva în baza art.238 Cod penal în vigoare la moment, deoarece dispoziția acestuia care prevede calificativul “dacă prin aceasta au fost cauzate instituției financiare daune în mărime mai mare sau egală cu 500 u.c.”, agravează situația inculpatei.

Colegiul consideră greșită concluzia dată, deoarece prima instanță, cu referire la art.10 Cod penal, corect a indicat că dispoziția art.238 Cod penal în redacția din 09.07.2010 este mai favorabilă decît cea în redacția în vigoare la momentul comiterii faptei de către L.Maeva, dat fiind că, potrivit dispoziției articolului la acel moment persoana putea fi trasă la răspundere penală indiferent de faptul dacă a fost sau nu cauzat prejudiciul material, iar

potrivit legii în redacția din 09.07.2010, persoana poate fi trasă la răspundere penală doar în cazul în care prejudiciul constituie mai mult de 500 unități convenționale. Pe lângă aceasta, sancțiunea în redacția în vigoare în prezent (amendă în mărime de la 1500 la 3000 u.c. sau cu închisoare de la 2 la 6 ani), este mai blândă decât cea din redacțiile trecute (amendă în mărime de la 1500 la 3000 u.c. sau cu închisoare de la 6 la 12 ani; amendă în mărime de la 1500 la 3000 u.c. sau cu închisoare de la 3 la 6 ani).

Referitor la faptul că la momentul înaintării învinuirii, acuzarea nu a indicat cauzarea unui oarecare prejudiciu material instituției financiare, Colegiul penal remarcă că, infracțiunea de dobândire a creditului prin înșelăciune este o infracțiune materială. Ea se consideră consumată din momentul cauzării instituției financiare a daunelor în mărime mai mare sau egală cu 500 u.c. (art.238 CP în red.2010), ceea ce raportând la speța în cauză se concretizează prin obținerea unui credit în mărime de 140000 lei în baza prezentării actului fals.

Totodată, reieșind din faptul că procurorul în instanțele de judecată a susținut învinuirea pe art.238 Cod penal, dar nu a atacat cu recurs decizia instanței de apel de încetare a procesului penal, sub aspectul neagravării situației în propria cale de atac, instanța de recurs este în imposibilitate de a interveni în hotărârea contestată de partea apărării.

În atare circumstanțe, Colegiul conchide că nu există temei legal pentru admiterea recursului ordinar declarat de avocat în numele inculpatei și, potrivit legii, se dispune respingerea recursului ca inadmisibil.

7. În conformitate cu prevederile art.434, 435 alin.(1) pct.1) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Respinge, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de avocatul Ahmedov Ruslan în interesele inculpatei Maeva Ludmila, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Comrat din 06 decembrie 2012, în cauza penală în privința lui Maeva Ludmila, cu menținerea hotărârii atacate.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată public la 22 octombrie 2013.

Președinte

Petru Ursache

Judecători

Elena Covalenco

Ghenadie Nicolaev

Nicolae Gordilă

Vladimir Timofti